

Udkast til Bæredygtighedsstrategi 2020 - 2024

Indholdsfortegnelse

Indledning side 3

Rent Vand side 5

Drikkevand
Spildevand

Bæredygtig Energi side 7

Smarte Energiløsninger
Energieffektivisering

Ansvarligt Forbrug og Produktion side 9

Cirkulær Økonomi og Grøn Omstilling
Bæredygtig Dannelse
Bæredygtig Turisme og Events
Bæredygtige Indkøb

Klimaindsats side 13

Livet i havet side 15

Livet på Land side 17

Aalborg Kommune som virksomhed side 19

Indledning

Med Bæredygtighedsstrategi 2020-24 angiver Aalborg Byråd niveauet for den **klima- og bæredygtighedsvelværd** som borgerne og erhvervslivet tilbydes, som opfølgning på de altoverskyggende udfordringer vi skal håndtere indenfor de næste 10 år i relation til klimakrise, biodiversitetskrise og ressourcekrise. Formålet med strategien, er ikke alene at bidrage til at løse disse kriser, men i lige så høj grad at sikre, at de forestående udfordringer i mindst muligt omfang får en negativ konsekvens for borgerne og erhvervslivets vækstmuligheder.

Strategien afspejler det forhold, at "ikke at handle", er det dyreste vi kan gøre og i strid med FN's verdensmål. Jo tættere vi er på at opfylde FN's verdensmål, med særlig fokus på de verdensmål der handler om *Vores planet*, desto mere attraktiv vil Aalborg kommune være for såvel erhvervslivet som eksisterende og kommende borgere.

Den bæredygtige kommune er et trygt sted at bo, at udvikle virksomhed og foretage nye investeringer. Den foreslåede strategi er derfor udtryk for et højt ambitionsniveau, som via partnerskab for handling skal sikre, at Aalborg fastholder sin position i front jf. Aalborgs DNA, i grøn balance, for herved at sikre, at kommunens attraktivitet er fortsat stigende. Strategien er derfor udarbejdet i tæt dialog med Råd for Bæredygtighed, som består af medlemmer fra byrådet, erhvervslivet, landbruget, NGO'ere, uddannelsesinstitutioner og boligforeninger.

De verdensmål der handler om *Vores planet* er følgende: **Rent vand, Bæredygtig Energi, Ansvarligt forbrug og Produktion, Klimaindsats, Livet i havet og Livet på Land**. Opfyldelse af disse mål er en nødvendig forudsætning for, at de øvrige verdensmål kan opfyldes, eller at det giver mening at opfylde de øvrige mål.

I den offentlige debat kan man godt få det indtryk, at ikke alle målene er relevante for alle, at det afhænger af hvem man er, og hvad man laver. Det er derfor afgørende at understrege, at FN netop lægger stor vægt på at fremhæve, at Verdensmålene er indbyrdes forbundne og hinandens forudsætninger. Bæredygtighedsstrategien sikrer, at implementeringen af *Vores planet* verdensmålene i de kommunale kerneopgaver sker ved, at kerneopgaverne udvikles for at fremme alle verdensmålene og disses delmål, dog med en særlig fokus, der hvor udvikling af kerneopgaverne kan gøre den største forskel lokalt og globalt.

Implementeringen af *Vores planet* verdensmålene har også afledte effekter på de såkaldte *Vores Liv* verdensmål (Fattigdom, Sult, Sundhed, Kønsligestilling, Kvalitetsuddannelse og Fred og retfærdighed) og *Vores samfund* (Anstændige jobs, Industri og Innovation, Mindre ulighed og Bæredygtige byer).

For at kunne reducere det globale fodaftryk på naturen og klodens ressourcer, er det nødvendigt med en omstilling til grønnere energi, til mere effektiv produktion, til SMARTE og mindre ressourcekrævende

produkter og produktion og til bæredygtig brug og forvaltning af naturens ressourcer. En grøn omstilling er relevant for alle og vi har alle et personligt ansvar for at gøre en indsats, det gælder både industri, landbrug, boligforeninger og borgere m.fl.

Den grønne omstilling kræver, at vi har den rette viden om hvordan vi kan leve bæredygtigt og at vi har robuste og ambitiøse strategier og mål for en bæredygtig udvikling og planer, der forankres og omsættes til konkrete handlinger.

Via den grønne omstilling skal tabet af ressourcer stoppes ved at materialer og ressourcer holdes i lukkede kredsløb og får nye omløb, når de optræder som affald. Vi skal væk fra den traditionelle økonomi (lineære), hvor jordens ressourcer ender som affald, når produkterne er udtjente. Samtidigt skal den cirkulære materialestrøm kobles til nye forretningsmodeller, så der skabes en cirkulær økonomi.

En central forudsætning for en bæredygtig omstilling er, at det sker i samskabelse og partnerskaber med borgerne og kommunens interessenter.

Bæredygtighedsstrategi 2020-24, er kommunens overordnede strategi for Aalborg Kommunes miljø-, natur-, energi- og klimapolitik og skal sikre sammenhæng og helhed til kommunens øvrige planlægning, herunder planstrategi, kommuneplan, erhvervsplan, biodiversitetsplan, sektorplaner for vand, varme, spildevand og affald og energistrategi mv. Den beskriver byrådets visioner, strategiske fokusområder og konkrete målsætninger.

Gennem Bæredygtighedsstrategien lever Aalborg Kommune op til forpligtelserne for en bæredygtig udvikling jf. Aalborg Commitments og planlovens bestemmelser om, at kommunerne hvert 4. år skal udarbejde lokale strategier for en bæredygtig udvikling.

Bæredygtighedsstrategiens handlingsdel (Bæredygtighedsplanen) fastlægger de enkelte kommunale fagudvalgs egne handlinger og mål for at fremme kommunens mål og strategier for en bæredygtig

udvikling. Bæredygtighedsplanen følger efter byrådets vedtagelse af Bæredygtighedsstrategien.

Planen bliver et dynamisk værktøj for kommunens fagudvalg, som justeres regelmæssigt og tilpasses budgetlægningen og den nyetablerede kommunale Grønne fond fra budget 2020.

Opbygning af Bæredygtighedsstrategien 2020 - 2024:

Bæredygtighedsstrategien er opdelt i 6 afsnit, 1 per verdensmål der handler om *Vores planet*. Hvert afsnit er opbygget med en beskrivelse af udfordringerne, efterfulgt af strategiske indsatser de næste 4 år og så de konkrete målsætninger. For hvert afsnit fremgår, hvilke af verdensmålenes delmål, der er i spil og hvilke verdensmål der i øvrigt fremmes. Herudover er der også i hvert afsnit angivet hvilket partnerskaber, der er vigtige for gennemførelsen af indsatserne.

De strategiske indsatser og konkrete målsætninger, som er målrettet Aalborg Kommune som virksomhed, er særligt fremhævet sidst i strategien.

I Aalborg Kommune er en **bæredygtig vandforsyning** ensbetydende med, at drikkevand leveres direkte til borgerne på grundlag af rent og urensset grundvand og at unødigt vandforbrug og vandspild undgås. Grundvandet i Aalborg Kommune er fra naturens hånd generelt dårligt

beskyttet, fordi hovedparten af indvindingen foregår fra kalkmagasiner, der ikke er beskyttede af sammenhængene lerlag, hvilket giver nitrat og pesticider let vej til grundvandet. Derfor udarbejdes indsatsplaner i sårbare indvindingsområder, der beskriver hvordan grundvandet beskyttes ved skovrejsning, begrænset gødsning og brug af sprøjtegifte og braklægning mv.

Det er vigtigt at sikre en bæredygtig forvaltning af vandressourcen som tilgodeser private og erhvervsmæssige behov for grundvand og som samtidig understøtter, at rette vand benyttes til rette formål. Det er ligeledes vigtigt at sikre at alle har lige mulighed for at opnå en vandforsyning af god kvalitet med en høj forsyningssikkerhed og til en rimelig pris

Spildevand renses effektivt på kommunens to centrale renseanlæg inden udledning til Limfjorden og spildevandsslammet tørres og bruges som brændsel og mineral hos Aalborg Portland. Regnvand håndteres både på overfladen vha. LAR-løsninger samt decentralt med udledninger til nærmiljøet, i takt med at spildevand og regnvand adskilles ved separatkloakering. Separatkloakering dækker ca. 70 % af de kloakerede områder i kommunen og målet er at alle fælleskloakerede områder skal være separatkloakerede i 2065. Separatkloakering er medvirkende til at mindske udledningen af spildevand til vandmiljøet og til at mindske risikoen for oversvømmelser med uhygiejnisk spildevand ved skybrud.

Relevante delmål for indsatsen:

Delmål 6.1: Giv adgang til rent drikkevand

Delmål 6.3: Styrk vandkvaliteten og rens og brug spildevand bedre

Delmål 6.4: Gør vandforbruget effektivt og sikr forsyningen af ferskvand

Delmål 6.6: Beskyt og genopret økosystemer i og omkring vand

DRIKKEVAND

STRATEGISKE INDSATSER FREM MOD 2024

Aalborg Kommune vil sætte særlig fokus på at:

1. Sikre en bæredygtig forvaltning af vandressourcen, som tilgodeser private og erhvervsmæssige behov for grundvand og samtidig understøtter, at rette vand benyttes til rette formål.
2. Sikre at alle har lige mulighed for at opnå en vandforsyning af god kvalitet med en høj forsyningssikkerhed og til en rimelig pris.
3. Sikre, at forsyning af rent drikkevand i Aalborg Kommune kan ske på grundlag af rent og urensset grundvand.

KONKRETE MÅLSÆTNINGER

- Der udlægges ikke nye byudviklingsområder, hvor det vurderes, at grundvandsressourcen skal bruges til indvinding af drikkevand i fremtiden, og hvor der er en risiko for forurening af grundvandsressourcen.
- 95% af vandværkerne deltager i et grundvandssamarbejde i 2025.
- Der er udarbejdet inspirationskatalog til brug for vandværkerne til fremme af vandforsyning i det åbne land inden 2023.

SPILDEVAND

STRATEGISKE INDSATSER FREM MOD 2024

Aalborg Kommune vil sætte særlig fokus på at:

4. Fortsætte separatkloakeringen af fælleskloakerede områder jf. separatkloakeringsstrategien, der er fastsat i kommunens spildevandsplan.
5. Forbedre spildevandsrensningen i det åbne land og mindske udledningen af næringsstoffer til vandmiljøet.
6. Forbedre spildevandsrensningen i kommunens sommerhusområder.
7. Fastholde en betryggende spildevandshåndtering og lav sundhedsrisiko.
8. Fastholde en høj forsyningsikkerhed for så vidt angår spildevandsafledningen.
9. Opnå et bedre vandmiljø og godt badevand.
10. Reducere energiforbruget ved spildevandshåndtering.
11. Alt overfladevand fra kloakerede byområder skal renses i henhold til BAT (Bedste tilgængelige teknik) inden udledning til et vandområde.
12. Regnvand skal i videst muligt omfang anvendes lokalt og gerne som gevinst for byens rum, under hensyntagen til grundvandsressourcen.

KONKRETE MÅLSÆTNINGER

- Separatkloakering af alle fælleskloakerede områder gennemføres frem mod 2065.
- Reducere antallet af overløbsbygværker i kloaksystemet fra 130 stk. i 2020 til 85 stk. ved udgangen af 2030.
- Gennemføre en spildevandskloakering af sommerhusområdet ved Egense inden 2026.
- Alle udløb af overfladevand fra kloaknettet renses inden 2030
- Kloakering af kolonihaver skal være færdig i 2030.

Indsatsen for Rent Vand skal ske i partnerskab mellem: Borgerne, Erhvervslivet, Landbruget, Vandværkerne, Aalborg Forsyning, Aalborg Kommune

Indsatserne inden for dette verdensmål har også afledte positive gevinster på følgende andre af FNs verdensmål:

Med den nye klimalovs målsætning om 70% reduktion af drivhusgasudledning inden 2030 ift. 1990, er der behov for at se omstillingen af energisystemet i en sammenhæng og på tværs af sektorer. Fokus har i mange år været på at omstille energiforsyningen til mere vedvarende energi

herunder vind, sol og biomasse. I Aalborg Kommune er CO2 udledningen fra energiproduktionen blevet mere end halveret sammenlignet med 1990, på grund af mere vedvarende energi og energibesparelser og -effektiviseringer indenfor bl.a. byggeri og fjernvarme.

Den grønne omstilling af Nordjyllandsværket vil fra 2028 betyde at varmforsyningen i Aalborg Kommune stort set bliver fossilfri og nye teknologier som bl.a. geotermisk varme og varmelagring vil se dagens lys, hvilket er et vigtigt skridt på vejen til nå målet om at Aalborg Kommune skal være uafhængig af fossile brændsler i 2050.

Men de øvrige sektorer skal også bidrage til drivhusgasreduktionen. Transportens udledning af drivhusgasser er fortsat stigende på landsplan. Landbrugets udledning er betydeligt, men konstant. Den grønne omstilling af alle sektorer forudsætter et energisystem som er Smart og integreret, hvor varme-, mobilitet og el-system er sammenkoblet og hvor energiressourcerne bruges klogt.

Men den teknologiske udvikling klarer ikke det hele. Det er vigtigt at erhvervslivet, borgere, boligforeningerne, alle aktører, i forbindelse med produktion, indkøb og forbrug tager medansvar for det ressourceforbrug og de klimaeffekter, der er afledt heraf. Det er derfor vigtigt at erhvervslivet og borgerne har den rette viden og kompetencer om sammenhængen mellem forbrug og udledning af f.eks. drivhusgasser.

Relevante delmål for indsatsen:

Delmål 7.1: Giv alle adgang til moderne energi

Delmål 7.2: Forøg den globale procentdel af bæredygtig energi

Delmål 7.3: Forbedringen af energieffektiviteten skal fordobles

SMARTE ENERGILØSNINGER

STRATEGISKE INDSATSER FREM MOD 2024

Aalborg Kommune vil sætte særlig fokus på at:

13. Opstille nye konkrete 2030 mål i EUs Borgmesterpagt for tiltag, der sikre en CO2 reduktion, der tilgodeser Paris aftalen.
14. Omstilling til grøn mobilitet og drivmidler baseret på f.eks. biogas, el, brint, metanol eller 2. generations biodiesel.
15. Fremme etableringen af infrastruktur for bæredygtig mobilitet (f.eks. biogas, el, brint og metanol).
16. Fremme anvendelse af Smarte teknologier i de kommunale institutioner og erhvervslivet og skabe "udstillingsvinduer" for Smarte løsninger.
17. Opstille krav til etablering af el-ladestander til biler ved nyt kommunalt byggeri.
18. Anvende blå biomasse fra Limfjorden i ressourceloops, bl.a. til energiformål.
19. Etablere citylogistik løsninger i Aalborg Midtby med elektriske køretøjer.
20. Udarbejde energi- og klimastrategier for boligforeninger med henblik på efterlevelse af målet om 70 % reduktion af drivhusgasudledning i 2030.
21. Udvikle et nationalt Grønt testområde i Aalborg for demonstration af energiteknologi og vedvarende energi.
22. At tilbyde partnerskaber om bæredygtigt byggeri mellem kommunen og private bygherrer.

KONKRETE MÅLSÆTNINGER:

- Senest 2030 skal den samlede drivhusgasudledning fra Aalborg Kommunes geografi, være reduceret med 70 % sammenlignet med 1990.
- I 2030 skal 30% af det samlede energiforbrug i Aalborg Kommune være dækket af energi baseret på lokale bioaffalds ressourcer.
- Senest i 2030 skal fjernvarmen i det centrale forsyningsområde være fossilfri, eksklusiv fossil rest i affaldsforbrændingen.
- Senest i 2030 skal fjernvarme dække mere end 90 % af varmeforsyningen i Aalborg kommune.
- I 2050 skal der være installeret 600 MW vindmølleeffekt i Aalborg Kommune.
- I 2050 skal der være installeret 500 MW solcelleeffekt i Aalborg Kommune.
- Senest i 2030 udgør varmepumper (evt. i kombination med solvarme) den primære varmekilde i bygninger uden for de kollektive forsyningsområder.
- Ved nybyggeri af kommunale bygninger, skal bygningens samlede energibehov senest fra 2029 dækkes af vedvarende energi og de skal være CO2 neutrale i 2030.
- Inden 2022 udarbejde en SMART city manual, der herefter skal anvendes ved alle kommunale nybyggerier og renoveringsprojekter samt spredes til det private byggeri.
- Alle kommunale bygninger i det centrale forsyningsområde skal være forsynet med CO2 neutral energi fra 2030.

ENERGIEFFEKTIVISERING

STRATEGISKE INDSATSER FREM MOD 2024

Aalborg Kommune vil sætte særlig fokus på at:

23. Understøtte energibesparelser og omlægning til vedvarende energi i områder uden for kollektiv energiforsyning.
24. Energoptimere kommunale bygninger gennem renovering og energiledelse.
25. Tilbyde private bygherrer energiscreening af deres byggeprojekt.

KONKRETE MÅLSÆTNINGER:

- Alt nyt erhvervsbyggeri fra 2024 forbruger 50 % mindre energi i forhold til 2020 og har en indlejret CO2 belastning der er 50 % lavere end i et standard 2020 byggeri.
- Energiforbruget i de kommunale bygninger skal i gennemsnit reduceres med minimum 2 % årligt.
- Alle kommunale bygninger skal i 2030 være energirenoverede.
- Nedbringe energiforbruget i erhvervslivet med 30 % inden 2030 i forhold til 1990 ved hjælp af energieffektiviseringer og bæredygtig energiforsyning og med særlig fokus på de små og mellemstore virksomheder, boligforeninger og detailhandlen.
- Fra 2021 understøttes tiltag der sikrer et bæredygtigt energiforbrug udenfor fjernvarmeområdet.

**Indsatsen for Bæredygtig Energi skal ske i partnerskab mellem:
Aalborg Universitet, Aalborg Forsyning, Boligforeninger,
Erhvervslivet, Energiselskaber, Øvrige kommuner i Nordjylland,
Trafikselskaber, Varedistributører, Aalborg Kommune**

Indsatserne inden for dette verdensmål har også afledte positive gevinster på følgende andre af FNs verdensmål:

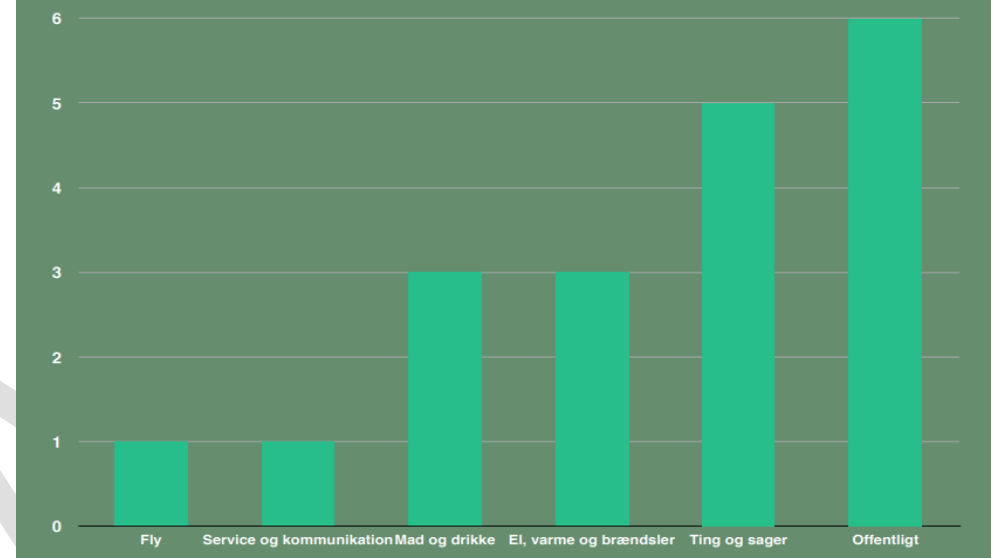
Med den nye klimalovs målsætning om 70% reduktion af drivhusgasser inden 2030, er det essentielt at vi ændrer vores forbrugsvaner og produktionsformer.

Vi skal omstille fra en lineær økonomi (køb og smid væk-kultur) til en cirkulær økonomi, hvor ressourcerne recirkuleres.

Der skal arbejdes for øget affaldsforebyggelse og sikres en korrekt affaldsbehandling og størst mulig genbrug og genanvendelse, så ressourcerne udnyttes ud fra ud fra tankegangen om cirkulær økonomi. Den grønne omstilling af produktionsvirksomheder baseret på cirkulær økonomi samt iværksætterier på området, skal understøttes og samarbejdet om genanvendelse af affald med henblik på at udnytte lokale erhvervspotentialer og initiere beskæftigelses-projekter og regionale ressourceloops, skal fremmes. Nordjylland går forrest i den indsats ved at erhvervslivet, Business Region North Denmark, de nordjyske kommuner og erhvervscentre og Aalborg Universitet er gået sammen om at skabe "Det Cirkulære Nordjylland".

Ifølge klimatænkertanken Concito, udleder hver dansker årligt 19 tons CO₂ i atmosfæren og at langt den største andel skyldes et stort privat og offentligt forbrug af varer og serviceydelser.

Drivhusgasudledning pr. dansker: 19 ton

For at reducere den del af belastningen, skal alle borgere have adgang til bæredygtige og smarte løsninger, der fremmer bæredygtige valg. Og det er vigtigt at inddrage kommunens borgere i udviklingen af løsningerne og gennem kampagner o.lign. at arbejde med bæredygtig adfærd.

Aalborg Kommune vil udnytte rollen som offentlig indkøber til at skubbe markedet i en grønnere retning, ved at efterspørge grønne varer, anlægsprojekter og serviceydelser, som fremmer den cirkulære økonomi og mindsker klimabelastningen.

Aalborg Kommune vil desuden som bygherre efterspørge bæredygtige løsninger i kommunens byggeri hos dens leverandører. Det sker bl.a. igennem den danske bæredygtighedscertificerings ordning DGNB.

Relevante delmål for indsatsen:

Delmål 12.2: Brug og håndter naturressourcer bæredygtigt

Delmål 12.3: Halver det globale madspild per person

Delmål 12.5: Reducer affaldsmængden betydeligt

Delmål 12.6: Virksomheder skal opfordres til at agere bæredygtigt

Delmål 12.7: Promover bæredygtighed i offentlige indkøb

Delmål 12.8: Udbred forståelse for bæredygtig livsstil

CIRKULÆR ØKONOMI OG GRØN OMSTILLING

STRATEGISKE INDSATSER FREM MOD 2024

Aalborg Kommune vil sætte særlig fokus på at:

26. Benytte cirkulær økonomi og genbrug i et lokalt bytte-perspektiv, som platform for lokale fællesskaber.
27. Styrke borgernes og erhvervslivets kompetencer om genbrug og genanvendelse af affald og gøre det let at sortere og genanvende affald.
28. Implementere kommunale affaldssystemer, der fremmer korrekt sortering af affald målrettet ressource-loops, gerne regionale – i alle typer boliger og i byens offentlige rum.
29. Sikre at organisk affald, herunder borgernes madaffald udnyttes bedst muligt med fokus på høj-værdiprodukter.
30. Etablere regionale ressource-loops via implementering og udvikling af Det Cirkulære Nordjylland.
31. Fremme cirkulær økonomi mellem virksomheder, hvor ressourcer fra en virksomhed udnyttes i en anden.
32. Alt kommunalt byggeri tilgodeser DGNB eller tilsvarende og samtidigt inspireres private bygherrer til bæredygtigt byggeri.
33. Nedrivning og større renoveringer af kommunale bygninger sker på baggrund af en samlet kortlægning af ressourcer og miljøskadelige stoffer, som samtidig danner grundlag og inspiration for private bygherrer.
34. Anvende de kortlagte ressourcer fra nedrivninger og renoveringer til at understøtte regionale ressource-loops.

35. Øget fokus på grøn omstilling og bæredygtighed i bygge- og miljø-sagsbehandling og byomdannelse-projekter mv. herunder udvidet aftale om erhvervsservice, hvor virksomheder understøttes i bæredygtig forretningsudvikling.

36. Fremme mindre plast i hverdagen gennem f.eks. plastposefri handel, lokal pantsystemmer, udfasning af engangsplastflasker og lignende.

KONKRETE MÅLSÆTNINGER:

- Udarbejdelse af en kommunal plaststrategi inden udgangen af 2020.
- Plast- og madaffald skal indgå i cirkulære ressource-loops inden udgangen af 2024 på hoteller og restauranter samt i supermarkeder i regi af Netværk for Grøn detail.
- Fra 2024 skal madaffald fra husholdninger indsamles særskilt med henblik på bedst mulig udnyttelse.
- Kommunen skal efterleve EU's mål om genanvendelse, som er 55% i 2025, 60% i 2030 og 65% i 2035.
- Fra 2030 skal 75 % af alt affald i regionen recirkuleres som nye ressourcer via genbrug og genanvendelse, så ressourcerne fremmer den cirkulære økonomi.
- 70 % af husholdningsaffald omfattende organisk affald, papir-, glas-, plast-, metal-, IKT-, hårde hvidevarer, mursten samt træaffald skal indsamles til genanvendelse inden 2022 (jf. det Cirkulære Nordjylland).
- Frem mod 2024, årligt fordoble antallet af medlemsvirksomheder i regi af NBE, som indgår i det Cirkulære Nordjylland og som arbejder med at fremme cirkulære ressource-loops herunder industrielle symbioser.
- Alt kommunalt byggeri tilgodeser minimum DGNB Guld eller tilsvarende.
- Forud for nedrivning og større renoveringer af kommunale bygninger skal der foretages en miljø- og ressourcekortlægning af byggematerialer til genbrug og genanvendelse.

BÆREDYGTIG DANNELSE

STRATEGISKE INDSATSER FREM MOD 2024

Aalborg Kommune vil sætte særlig fokus på at:

37. Samarbejde med skoler og andre uddannelsesinstitutioner om undervisning i bæredygtighed og igangsættelse af bæredygtige projekter.
38. Undervise i energi, affald, ressourcer og bæredygtighed i folkeskoler i kommunen bl.a. efter Grønt Flag/Grøn skole.
39. Gøre det lettere for borgere og virksomheder at være bæredygtige via MEGA projekter i samarbejde med Aalborg Universitet.
40. Gennemføre kampagner om den grønne fortælling om at leve bæredygtigt, som viser det lette valg om den bæredygtige løsning.
41. Videreudvikle Bæredygtighedsfestivalen som platform og udstillingsvindue for borgere, uddannelsesinstitutioner, virksomheder og NGO'ere.
42. Udvikle og præsentere grønne livsformer og grønne livsvilkår via grønne agenter.
43. Have fortsat fokus på plast, og sikre at plast fra borgernes affald ikke kommer ud i naturen.
44. Fremme børn og unges viden om konsekvenserne af klimaændringer og ødelæggelse af økosystemer gennem naturvejledning.
45. Fremme bæredygtig mobilitet ved at højne brugen af cykler, gang, kollektiv trafik, samkørsel og mikromobilitet bl.a. ved at skabe attraktive forbindelser for disse samt gode mødesteder mellem transportformerne.
46. Samarbejde med restauranter og hoteller om at reducere madspild.
47. Have fokus på opkvalificering af ledige med bæredygtige kompetencer.

48. Styrke samarbejdet med erhvervslivet, jobcenteret, folkeskoler og uddannelsesinstitutioner for at øge bæredygtigheds kompetencer.
49. Gennemføre tiltag målrettet klima, natur og cirkulær økonomi i partnerskab med boligforeningerne.

KONKRETE MÅLSÆTNINGER:

- Inden 2024 skal alle folkeskolerne i Aalborg Kommune arbejde med Grønt Flag.
- Strategisk samarbejde om bæredygtighed med alle almennyttige boligforeninger i Aalborg Kommune inden 2024 samt tilbud til private boligforeninger om lignende samarbejde.
- Alle kommunale institutioner og alle kommunalt ejede og lejede ejendomme skal sortere deres affald fra 2021 så det fremmer det cirkulære Nordjylland.
- Etablering af en vidensplatform for bæredygtig adfærd inden 2024.
- Der skal skabes 500 flere jobs i den grønne sektor inden 2024.

BÆREDYGTIG TURISME OG EVENTS

STRATEGISKE INDSATSER FREM MOD 2024

Aalborg Kommune vil sætte særlig fokus på at:

50. Fremme bæredygtig turisme ved at vedtage en fælles strategi om Aalborg som bæredygtig turistdestination.
51. Udvikle Økoturisme i samarbejde med Visit Aalborg, Erhverv Norddanmark og Cityforeningen.
52. Fremme bæredygtige events i kommunen gennem vedtagelse af en fælles grøn event strategi.

KONKRETE MÅLSÆTNINGER:

- Placering i top 3 på Global Destination Sustainability Index (GDS) inden 2024.
- Alle hoteller i Aalborg Kommune er miljøcertificerede / miljømærkede inden 2024.
- Alle større kommunale og private events i Aalborg Kommune er CO2-neutrale og bæredygtige fra 2024 (uden klimakompensation).

BÆREDYGTIGE INDKØB

STRATEGISKE INDSATSER FREM MOD 2024

Aalborg Kommune vil sætte særlig fokus på at:

53. Mindske forbruget af plast lokalt og globalt, via udfasning af engangspast i kommunens forvaltninger, ved events og arrangementet på kommunale arealer.
54. Sikre indkøb af CO2 venlige fødevarer i kommunens forvaltninger.
55. Kompensere for klimabelastningen ved flyvninger fra Aalborg lufthavn via regionale naturgenopretningsprojekter og skovrejsning.
56. Sikre et mindsket klimaaftryk på forbrug af kød i kommunens storkøkkener, kantiner og institutioner.
57. Øge andelen af økologiske fødevarer anvendt i kommunens storkøkkener og kantiner samt de kommunale og selvejende institutioner.
58. Sikre en grøn omstilling af kommunens bilflåde bl.a. via samarbejdet i Partnerskabet for offentlige grønne indkøb (POGI).
59. Understøtte Statens og Kommunernes Indkøb (SKI) i at udarbejdelse ambitiøse bæredygtige indkøbsmål, baseret på cirkulær økonomi.

KONKRETE MÅLSÆTNINGER:

- 60% økologi inden 2021 i kommunens køkkener, kantiner og selvejende institutioner og årligt vokse herefter. Basisfødevarer (mælkeprodukter, kornprodukter, frisk frugt og grønt) skal være 100% økologisk fra 2023.
- Madspild fra kommunens storkøkkener, kantiner og institutioner skal reduceres til under 5 vægt % inden udgangen af 2024, sammenlignet med 2020.
- Reduktion af klimabelastningen på indkøb af fødevarer med 25% inden udgangen af 2024.
- Fra 2030 må indkøb af varer, anlæg og services til Aalborg Kommune ikke give anledning til en klimabelastning og skal fremme den cirkulære økonomi.
- Fra 2022 og senest i 2025 er alle nye kommunale køretøjer og busser i den kollektive trafik fossilfri og fra 2030 er alle kommunale køretøjer og busser emissionsfri.

Indsatsen for Ansvarligt Forbrug og Produktion skal ske i partnerskab mellem: Erhvervslivet, borgerne, Aalborg Universitet, Affaldsselskaber, Visit Aalborg, Boligforeninger, Aalborg Kommune

Indsatserne inden for dette verdensmål har også afledte positive gevinster på følgende andre af FNs verdensmål:

Med udsigten til mere regn, stigende grundvand og stigende havvandstand bl.a. i Limfjorden, vil Aalborg Kommune arbejde aktivt for at forebygge oversvømmelser og mindske forureningen af vandmiljøet. Regnvand fjernes fra spildevandskloakken ved separatkloakering for at

undgå oversvømmelser og forurening med opspædet spildevand. Regnvand håndteres lokalt og renses og forsinkes, inden det tilledes vandløb, nedsiver eller benyttes som rekreativt element i byen. Oversvømmelser fra Limfjorden forebygges i byen bl.a. ved at forhøje kajkanter og ved at højt vandssikre byggeriet langs fjorden. Ådale og lavtliggende kyster er generelt oversvømmelsestruede, hvorfor det er særligt fokus på hvordan naturhensyn og erhvervsinteresser i det åbne land kan forenes bl.a. gennem fx jordfordeling, hvor landbruget kompenseres for at opgive dyrkning af vandlidende jorder. Klimatilpasning forudsætter en langsigtet og helhedsorienteret indsats, der forebygger at oversvømmelser og erosion skader bygninger og veje samt produktivt landbrug, samtidigt med at man udnytter oversvømmelser til at skabe mere natur og øge biodiversiteten. Det er nødvendigt løbende at følge klimaforandringerne og gennemføre konsekvensvurderinger mindst hvert 4. år for at kunne opdatere nødvendige tiltag omkring klimatilpasningsindsatsen.

Relevante delmål for indsatsen:

Delmål 13.1: Styrk modstandskraften og tilpasningen mod klimarelaterede katastrofer

Delmål 13.2: Indbyg klimaindsatser i politiske beslutninger og planlægning

KLIMAINDSATS

STRATEGISKE INDSATSER FREM MOD 2024

Aalborg Kommune vil sætte særlig fokus på at:

60. Fremme samarbejdet med grundejere og den private sektor om anvendelse af regnvand til at skabe attraktive byrum og fremme øget biodiversitet.
61. Planlægning af multifunktionelle LAR-løsninger hvor klimatilpasning, biodiversitet og rekreative interesser tænkes sammen.
62. Sikre at klimaudfordringerne i Romdrup Ådal, Hasseris Å, Lindenberg Å, Østerå imødegås i respekt for vandløbenes miljømålsætninger, samtidig med at der skabes ny natur.
63. Der foretages klimasikring af nye bebyggelser i oversvømmelsestruede områder.
64. Motivere grundejere til at minimere befæstede arealer og anvende regnvand på egen grund.

KONKRETE MÅLSÆTNINGER:

- Gennemføre konsekvensvurderinger af klimaændringer minimum hvert 4. år, med henblik på opdatering af alle relevante planer i forhold til forebyggelse og tilpasning.
- Udledninger af overfladevand i forbindelse med kraftig nedbør skal ske til robuste områder, hvor vandet ikke giver anledning til øget miljø- og naturbelastning.
- Håndtere regnvandet i alle byudviklings- og anlægsprojekter, så det i videst muligt omfang tager højde for klimaforandringerne og samtidigt bidrager til at forøge biodiversiteten.
- Opstartet mindst to nye klimaprojekter, der sikrer en klimatilpasset vandhåndtering i Romdrup Ådal og Østerå.

- Alle udledninger af overfladevand renses i henhold til BAT (Bedste tilgængelige teknik) inden udledning til et vandområde. Metoderne skal i videst muligt omfang sikre at miljø- og natur ikke påvirkes væsentligt selvom hyppigheden af kraftig regn øges.

Indsatsen for klimaet skal ske i partnerskab mellem: Erhvervslivet, borgerne, Aalborg Kommune og Aalborg Forsyning

I Indsatserne inden for dette verdensmål har også afledte positive gevinster på følgende andre af FNs verdensmål:

Limfjorden det væsentligste kystområde i Aalborg kommunen. Herudover har kommunen kyststrækning til Kattegat.

Dyr og planteliv i Limfjorden, har i mange årtier været i tilbagegang på grund af forurening fra byerne, industrien og landbruget, men er nu i en positiv udvikling, hvilket bl.a. ses ved at ålegræs og hummer langsomt er på vej tilbage. Limfjorden er en sårbar recipient og forbedringer af miljøtilstanden slår kun langsomt igennem. Der er fortsat et stykke vej til god økologisk tilstand, hvilket bl.a. viser sig ved fortsat udbredt iltsvind i dele af fjorden ved stille og varmt vejr. Det er derfor fortsat nødvendigt at have fokus på at reducere tilførslen af næringsstoffer og miljøfremmede stoffer til Limfjorden.

Tilførslen af næringsstoffer til Limfjorden afhænger i høj grad også af de aktiviteter, der sker "på land" i fjordens opland. Derfor er det relevant også at fokusere på aktiviteter, interesser, potentialer mv. i oplandet. Med gennemførslen af de nationale vandplaner tilstræbes god økologisk tilstand i fjorden. Vejen til en reduktion i næringsstofftilførslen sker gennem virkemidler som etablering af minivådområder, vådområder, skovrejsning m.m.

Limfjordens unikke naturværdier skal også genskabes. Stenfiskeri har eksempelvis tidligere været udbredt i Limfjorden, så stenrev nu er en truet naturtype i fjorden. Netop rev er kendetegnet ved et rigt dyre- og planteliv og kaldes ofte havets oaser.

Limfjordsrådet, som er et samarbejde mellem de 18 kommuner omkring Limfjorden, arbejder for at de mange miljøtiltag skal skabe lokal merværdi for samfundet og har derfor fokus på synergier i forhold til at understøtte erhvervsudvikling, turisme og forbedring af bosætningsmuligheder i Limfjordslandet. Den kobling har Limfjordsrådet særligt fokus på i målet om en renere og mere bæredygtig forvaltning af Limfjorden.

Relevante delmål for indsatsen:

Delmål 14.1: Reducer forurening af havet

Delmål 14.2: Beskyt og genopret økosystemer

Delmål 14.5: Bevar havområder og kyster

STRATEGISKE INDSATSER FREM MOD 2024

Aalborg Kommune vil sætte særlig fokus på at:

65. Fremme en bæredygtig fjord ved at udarbejde en masterplan for Limfjorden og bidrage aktivt til implementeringen.
66. Fremme næringsstofreduktion i Limfjorden, gennem brug af biomasse (blå biomasse) fra Limfjorden, der samtidig fremmer erhvervsudvikling.
67. Reducere udledningen af kvælstof og fosfor til Limfjorden fra oplandet og byerne via såvel miljøkrav som frivillige samarbejder med landbruget og industrien.
68. Udarbejde helhedsplaner for de væsentligste vandløbssystemer.

KONKRETE MÅLSÆTNINGER:

- Kvælstofudledningen fra landbruget skal reduceres med 1.765 tons til Limfjorden frem mod 2021 og 1.860 tons inden 2024.
- Der skal inden 2035 udtages 9000 ha lavbundsjord med høj kulstofindhold og indsatsen skal samtidig fremme biodiversitet og reducere næringsstoffudvaskning.
- I Limfjordens opland skal der fjernes 373 ton kvælstof/år ved etablering af vådområder.
- I en samskabende proces med borgerne etableres flere små stenrev i Limfjorden.
- Der må efter 2026 ikke være udledninger af spildevand, der forringer miljøtilstanden i områder med krav om god økologisk tilstand.

- Minimum 1 nyt Klima- og Naturgenopretningsprojekt omkring Limfjorden gennemføres årligt.
- Mindst 2 nye vådområder og/eller lavbundsarealer er etableret i Aalborg Kommune inden 2024.

Indsatsen for Livet i Havet skal ske i partnerskab mellem: Aalborg Kommune, Aalborg Forsyning, Limfjordsrådet, Erhvervslivet, Fiskeriet, Landbruget

Indsatserne inden for dette verdensmål har også afledte positive gevinster på følgende andre af FNs verdensmål:

Den globale befolkningstilvækst sætter verdens natur- og vandområder under pres, med tab af naturområder og forarmelse af artsrigdom til følge. I Danmark gør intensiv udnyttelse af landskabet gennem dræning og arealopdyrkning, næringsstofftilførsel og brug af pesticider i

agerlandet, samt arealinddragelse til byer og veje, at naturen er brudt op i små usammenhængende enheder. Dette gælder også for Aalborg Kommune.

Den spredte natur forringer dyr og planters overlevelsesmuligheder. Aalborg Kommune vil værne om og fremme hjemmehørende/naturligt forekommende dyr og planter samt bekæmpe invasive arter. Derfor er det vigtigt at sikre større sammenhængende vand- og naturområder, herunder skove. Biodiversitet i naturen i det åbne land, i byerne og i private haver er et fokusområde.

Naturen inspirerer os og giver mulighed for rekreation. Derfor er nærhed til vand og grønne områder vigtig for vores trivsel og sundhed. Kvaliteten af naturområder kan understøttes gennem f.eks. naturpleje, strategiske overvejelser, udlæg af dyrkningsfrie bræmmer og bæredygtigt landbrug koblet med grøn omstilling, herunder omlægning til økologi. Vi skal værne om den natur, vi har i Aalborg Kommune, også de skove og den natur samt de arter, der ikke er beskyttede f.eks. læhegn, mindre biotoper og skove samt bier og andre insekter. Vi skal værne om hjemmehørende arter og skabe ny natur og nye skove. Vi skal brande og udarbejde informationer om den væsentlige natur og kulturhistorie målrette kommunens egne borgere og turister. I Aalborg Kommune skal agerlandet anvendes til at dyrke lokale fødevarer, herunder økologiske produkter. Der skal skabes en kommune, hvor miljøfremmede stoffer, støj, luftforurening, og affald ikke udgør en sundhedsrisiko eller ødelægger naturen og det er vigtigt at beskytte og styrke naturindholdet i områder omfattet af grøn-blå struktur.

Relevante verdensmål for indsatsen:

Delmål 15.1: Bevar og genopret økosystemer på land og i ferskvand

Delmål 15.2: Stop skovrydning og genopret ødelagte skove

Delmål 15.5: Beskyt biodiversitet og naturlige levesteder

Delmål 15.8: Stop invasive arter fra at brede sig

STRATEGISKE INDSATSER FREM MOD 2024

Aalborg Kommune vil sætte særlig fokus på at:

69. Undgå henkastet affald i natur og byrum.
70. Bevare skove og etablere nye skove.
71. Fremme multifunktionel jordfordeling til skovrejsning og naturgenopretning.
72. Gennemføre naturgenopretning i Lille Vildmose, Hammer Bakker m.v.
73. Reducere forureningen med tungmetaller og miljøfremmede stoffer til natur og miljø.
74. Reducere forureningen med plast fra dækslid i den våde natur.
75. Øge viden om diffus forurening af naturen med miljøfremmede stoffer og næringsstoffer.
76. Fremme recirkulering af næringsstoffer.
77. Udvikle mere information om naturoplevelser målrettet økoturisme.
78. Skove og naturområder driftes naturnært og bæredygtigt med fokus på urørt skov.
79. Udforme og vedligeholde uderum så det fremmer biodiversiteten ved plantevalg, brug af overfladevand, befæstelsesgrad m.m.
80. Mindske klimabelastningen og luftforureningen fra mobilitet i Aalborg Midtby gennem skærpede krav til miljøzonen.
81. Sikre høj biodiversitet i kommunens naturområder gennem mere fokus på at øge naturkvaliteten og sikre mere plads til naturen.
82. Lave målsætning om at frede vores mest værdifulde natur- og parkområder.

83. Sikre borgerne nærhed til natur og rekreative områder samt sikre adgang fra skoler og institutioner til natur og rekreative områder.
84. Forøge antallet af bytræer, for at fremme rigere bynatur, renere luft og sundere byrum.
85. Aalborg Kommunes egne naturbeskyttede arealer plejes mhp. at øge naturkvaliteten.
86. Kompensere for klimabelastningen ved flyvninger fra Aalborg lufthavn via regionale naturgenopretningsprojekter og skovrejsning.
87. Samarbejde med landbruget om at implementere bæredygtige løsninger for reduktion af landbrugets klimabelastning.
88. Udarbejde en naturkvalitetsplan, som sætter mål for udviklingen af de naturbeskyttede arealer.

KONKRETE MÅLSÆTNINGER:

- Det naturbeskyttede areal øges fra 13 til 17% frem mod 2025.
- Der skal anlægges 40 ha ny skov årligt.
- Der skal forvaltes 200 ha skov med særlige driftsformer målrettet biodiversitet og indsatsen skal samtidigt fremme biodiversitet og reducere næringsstofudvaskning.
- Sikre at mindst 50% af de naturbeskyttede arealer er i god naturtilstand inden 2024.
- Forurening med tungmetaller og andre miljøfremmede stoffer til natur og miljø, skal senest fra 2023 være faldende.
- Beskytte og genoprette søer og vandløb og deres biologisk mangfoldighed – herunder bilag IV-arter inden 2027.
- 85 % af alle målsatte vandløb skal have god økologisk tilstand i 2024.
- Der skal inden 2027 opnås god økologisk tilstand eller godt økologisk potentiale på min. 427 km vandløbsstrækning og fjernes min. 47 spærringer i oplandet til Limfjorden.
- Boliger skal have grønne rekreative arealer i umiddelbar nærhed og have:
 - max 300 meter til et rekreativt grønt areal på min. 1 ha.

- max 500 meter til et rekreativt grønt areal på min. 5 ha. i tæt bebyggelse
- alle oplandsbyer skal have et grøntrekreativt areal på min. 5 ha.
- Alle kommunens naturarealer kortlægges 1 gang hvert 6.-10. år, og den biologiske mangfoldighed kortlægges i 5 skove inden 2022.
- Antallet af bytræer øges med 3% hvert 5. år.
- Der anvendes ikke pesticider på kommunens arealer.
- Udvidelse af Netværk for Bæredygtigt Landbrug til at omfatte 80 landbrug fra 2021.

Indsatsen for Livet på Land skal ske i partnerskab mellem: Erhvervslivet, Landbruget, Borgerne, Aalborg Lufthavn, Aalborg Kommune

Indsatserne inden for dette verdensmål har også afledte positive gevinster på følgende andre af FNs verdensmål:

Det gør Aalborg Kommune som virksomhed

Ca. 30 % af borgernes samlede klimabelastning stammer fra det offentlige forbrug. Borgerne kan ikke blive bæredygtige med mindre Aalborg Kommune, som virksomhed er bæredygtig.

Aalborg Kommune skal påtage sig fællesskabets ansvar og sikre at borgernes fælles klimabelastning hurtigst muligt reduceres med 70 %. Herigennem kan Kommunen også mest troværdigt inspirere borgere og virksomheder til også at tage deres del af ansvaret.

Aalborg Kommune vil derfor være en bæredygtig kommune og gå foran med at nå FN's verdensmål i egne virksomheder og aktiviteter.

Som regionens største arbejdsplads, med ca. 18.000 medarbejdere, har Aalborg Kommune mange muligheder for at skabe bæredygtige løsninger, bl.a. gennem påvirkning af de ansatte, bæredygtig ledelse, som byggherre og som indkøber af produkter og services. Når bæredygtige krav stilles i indkøb, anlæg, byggeri og mobilitet belønnes de virksomheder der i produktion og service påtager sig et samfundsansvar.

Bæredygtighedsstrategien indeholder følgende strategiske indsatser og konkrete mål målrettet kommunen som virksomhed:

Byggeri:

Strategiske indsatser:

16. Fremme anvendelse af Smarte teknologier i de kommunale institutioner og erhvervslivet og skabe "udstillingsvinduer" for Smarte løsninger.

17. Opstille krav til etablering af el-ladestander til biler ved nyt kommunalt byggeri.

24. Energioptimering af kommunale bygninger gennem renovering og energiledelse.

32. Alt kommunalt byggeri tilgodeser DGNB eller tilsvarende og samtidigt inspireres private bygherrer til bæredygtigt byggeri.

Konkrete målsætninger:

- Ved nybyggeri af kommunale bygninger, skal bygningens samlede energibehov senest fra 2029 dækkes af vedvarende energi og de skal være CO2 neutrale i 2030.
- Alle kommunale bygninger i det centrale forsyningsområde skal være forsynet med CO2 neutral energi fra 2030.
- Alt kommunalt byggeri tilgodeser minimum DGNB Guld eller tilsvarende.
- Energiforbruget i de kommunale bygninger skal i gennemsnit reduceres med minimum 2 % årligt.
- Alle kommunale bygninger skal i 2030 være energirenoverede.

Ansvarligt forbrug og indkøb:

Strategiske indsatser:

53. Mindske forbruget af plast lokalt og globalt, via udfasning af engangspast i kommunens forvaltninger, ved events og arrangementet på kommunale arealer.

54. Sikre indkøb af CO2 venlige fødevarer i kommunens forvaltninger.

56. Sikre et mindsket klimaaftryk på forbrug af kød i kommunens storkøkkener, kantiner og institutioner.

57. Øge andelen af økologiske fødevarer anvendt i kommunens storkøkkener og kantiner samt de kommunale og selvejende institutioner.

58. Sikre en grøn omstilling af kommunens bilflåde bl.a. via samarbejdet i Partnerskabet for offentlige grønne indkøb (POGI).

59. Understøtte Statens og Kommunernes Indkøb (SKI) i udarbejdelse af bæredygtige indkøbsmål baseret på cirkulær økonomi.

Konkrete målsætninger:

- Udarbejdelse af en kommunal plaststrategi inden udgangen af 2020
- Fra 2024 skal madaffald fra husholdninger indsamles særskilt med henblik på bedst mulig udnyttelse.
- Alle kommunale institutioner og alle kommunalt ejede ejendomme skal sortere deres affald fra 2021 så ressourcerne fremmer det cirkulære Nordjylland.
- Alle større kommunale og private events i Aalborg Kommune er CO₂-neutrale og bæredygtige fra 2024 (uden tilkøb af kvoter).
- 60 % økologi inden 2021 i kommunens køkkener, kantiner og selvejende institutioner og årligt vokse herefter. Basisfødevarer (mælkeprodukter, kornprodukter, frisk frugt og grønt) skal være 100% økologisk fra 2023.
- Madspild fra kommunens storkøkkener, kantiner og institutioner skal reduceres til under 5 vægt % inden udgangen af 2024, sammenlignet med 2020.

➤ Reduktion af klimabelastningen på indkøb af fødevarer med 25% inden udgangen af 2024.

➤ Fra 2030 må indkøb af varer, anlæg og services til Aalborg Kommune ikke give anledning til en klimabelastning og skal fremme den cirkulære økonomi.

➤ Fra 2022 og senest i 2025 er alle nye kommunale køretøjer og busser i den kollektive trafik fossilfri og fra 2030 er alle kommunale køretøjer og busser emissionsfri.

Kompetenceudvikling:

Strategiske indsats:

38. Undervisning i energi, affald, ressourcer og bæredygtighed i folkeskoler i kommunen bl.a. efter Grønt Flag/Grøn skole.

Konkrete målsætninger:

- Inden 2024 skal alle folkeskolerne i Aalborg Kommune arbejde med Grønt Flag.